

Блок 3. Україна в умовах незалежності

Урок 31. Семінар. Утвердження незалежності України

Історія України • ПМ • I курс • 1 година

Головна думка

Утвердження незалежності - це не лише проголошення Акта, а щоденне створення інституцій, законів, символів, армії, дипломатії та громадянської лояльності до нової держави.

На уроці потрібно зрозуміти	Після уроку студент/студентка зможе
чому незалежність стала можливою; роль референдуму 1 грудня; державні символи та інституції; міжнародне визнання.	пояснювати ключові поняття; називати основні дати; аналізувати причини й наслідки; робити короткий історичний висновок.

Дата	Що запам'ятати
24 серпня 1991	Акт проголошення незалежності.
1 грудня 1991	референдум.
1992	державні символи.

Матеріал подано як готовий конспект-презентацію: його можна показувати на екрані або роздати студентам для самостійного опрацювання.

1. Карта уроку: логіка вивчення теми

Крок	Питання уроку	Що потрібно запам'ятати
1	Чому незалежність стала можливою	причини → перебіг → наслідки → значення
2	Роль референдуму 1 грудня	причини → перебіг → наслідки → значення
3	Державні символи та інституції	причини → перебіг → наслідки → значення
4	Міжнародне визнання	причини → перебіг → наслідки → значення
5	Проблеми старту незалежної України	причини → перебіг → наслідки → значення

Проблемне питання

Яке значення мала тема «Семінар. Утвердження незалежності України» для розвитку українського суспільства, державності або національної ідеї?

Поняття	Навіщо потрібне на уроці
Незалежність	допомагає точно пояснити явище: самостійність держави у внутрішній і зовнішній політиці.
Громадянство	допомагає точно пояснити явище: правовий зв'язок людини з державою.
Державні символи	допомагає точно пояснити явище: прапор, герб, гімн, що представляють державу.

2. Історичний контекст

Тема уроку розкриває один із ключових етапів історії України: семінар. утвердження незалежності України.

Щоб зрозуміти цей матеріал, важливо бачити зв'язок між політичними рішеннями, соціальними змінами, культурою та повсякденним життям людей.

Матеріал подано як конспект-презентацію: визначення, дати, таблиці й схеми можна використовувати для пояснення і самостійного опрацювання.

Історичний фактор	Що він змінює	На що звернути увагу
Чому незалежність стала можливою	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися
Роль референдуму 1 грудня	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися
Державні символи та інституції	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися
Міжнародне визнання	впливає на владу, суспільство, культуру або економіку	які групи виграли, які втратили, які наслідки залишилися

Алгоритм аналізу

1) Назвіть явище. 2) Вкажіть час і місце. 3) Поясніть причини. 4) Назвіть учасників. 5) Сформулюйте наслідки для українського суспільства.

3. Основний зміст теми

Пункт	Пояснення
Акт незалежності	Юридично проголосив нову державу.
Референдум	Підтвердив рішення парламенту волею громадян усіх регіонів.
Символи	Допомагали формувати спільну політичну ідентичність.
Інституції	Без армії, валюти, дипломатії і законів незалежність залишалася б декларацією.
Проблеми старту	Економічна криза, радянська спадщина і зовнішні ризики ускладнювали розвиток.

Проміжний висновок

Історичні події не існують окремо: економіка, влада, культура, війни, соціальні групи й міжнародна ситуація взаємно впливають одна на одну.

Типова помилка

Не зводьте відповідь до переліку дат. Історія вимагає пояснення: чому подія стала можливою, які сили діяли, кого вона посилила або послабила.

4. Причини, перебіг і наслідки

Причина / умова	Як проявлялася	Наслідок
Чому незалежність стала можливою	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Роль референдуму 1 грудня	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Державні символи та інституції	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Міжнародне визнання	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність
Проблеми старту незалежної України	створювала нові можливості або конфлікти для українців	впливала на політичний розвиток, культуру, права або державність

Запам'ятай формулу відповіді

Повна відповідь з історії має містити не тільки “що сталося”, а й “чому сталося”, “хто брав участь”, “чим завершилося” і “чому це важливо”.

Причини	Подія	Наслідки
передумови, суперечності, інтереси груп	конкретні рішення, війни, реформи або організації	зміни у владі, правах, культурі, території, суспільстві

5. Діячі, організації та суспільні сили

Хто / що	Роль у темі
Громадяни України	головний суб'єкт референдуму.
Леонід Кравчук	перший Президент.
Верховна Рада	ухвалювала ключові рішення.

Хто / що	Роль у темі
Українська діаспора	підтримувала міжнародне визнання.
Міжнародні партнери	визнавали Україну і встановлювали дипломатичні відносини.

Методична підказка

Коли називаєте історичну особу або організацію, одразу пояснюйте її дію: створив, очолив, підтримав, заборонив, реформував, проголосив, придушив.

Питання до діяча/організації	Відповідь має містити
Яку мету мав?	політичну, соціальну, культурну або військову мету
Якими методами діяв?	реформи, війна, дипломатія, пропаганда, самоорганізація
Який наслідок?	що змінилося після його/її діяльності

6. Основні поняття

Поняття	Коротке визначення
Незалежність	самостійність держави у внутрішній і зовнішній політиці.
Громадянство	правовий зв'язок людини з державою.
Державні символи	прапор, герб, гімн, що представляють державу.
Легітимація	суспільне і правове підтвердження влади або рішення.

Поняття	Як використати у відповіді
Незалежність	Скажіть: «Незалежність - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.
Громадянство	Скажіть: «Громадянство - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.
Державні символи	Скажіть: «Державні символи - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.
Легітимація	Скажіть: «Легітимація - це ...», а потім наведіть приклад із теми уроку.

Як відповідати

Визначення потрібно не зазубрювати механічно, а пояснювати своїми словами і наводити історичний приклад із теми.

7. Основні дати

Дата / період	Подія / значення
24 серпня 1991	Акт проголошення незалежності.
1 грудня 1991	референдум.
1992	державні символи.
1993	Воєнна доктрина.
1996	Конституція України.

Хронологічна стрічка

24 серпня 1991 → 1 грудня 1991 → 1992 → 1993 → 1996

Як вчити дати

Дати варто групувати за логікою: передумови → ключова подія → наслідки. Тоді вони не перетворюються на випадковий список.

8. Схема для розуміння

Що відбувається	Механізм	Результат
Акт незалежності	ключові дії та суперечності	історичний результат
Референдум	ключові дії та суперечності	історичний результат
Символи	ключові дії та суперечності	історичний результат

Схему можна використати як план усної відповіді або як основу для короткого письмового конспекту.

Завдання	Як виконати
Перетворіть схему на текст	кожен рядок схеми запишіть як окреме речення з причинно-наслідковим зв'язком.

Завдання	Як виконати
Додайте факт	до кожного рядка підберіть дату, особу або приклад із теми.

9. Підсумок уроку

Теза	Пояснення
1. Утвердження незалежності - це не лише проголошення Акта, а щоденне створення інституцій, законів, символів, армії, дипломатії та громадянської лояльності до нової держави.	Це положення треба вміти підтвердити фактом, датою або прикладом із уроку.
2. Тему потрібно розуміти через зв'язок причин, дій учасників і наслідків.	Це положення треба вміти підтвердити фактом, датою або прикладом із уроку.
3. Для повної відповіді використовуйте поняття, дату, приклад і власний висновок.	Це положення треба вміти підтвердити фактом, датою або прикладом із уроку.

Відповідь на проблемне питання

Тема «Семінар. Утвердження незалежності України» показує, що українська історія розвивалася через поєднання внутрішніх процесів і зовнішніх викликів. Її значення потрібно оцінювати за впливом на права людей, культуру, державність і національну ідентичність.

Для усної відповіді

Починайте з короткої тези, далі наведіть 2-3 факти, одну дату і завершіть власним історичним висновком.

10. Перевір себе

Рівень	Завдання
Базовий	Дайте визначення 3-4 основних понять уроку. Назвіть 3 ключові дати.
Середній	Складіть хронологічний ланцюжок подій і поясніть, чому вони пов'язані.
Достатній	Порівняйте дві сили, організації або явища з теми за критеріями: мета, методи, наслідки.

Рівень	Завдання
Високий	Дайте аргументовану відповідь на проблемне питання уроку. Використайте щонайменше два факти і одну дату.

Міні-тест	Варіанти відповіді
1. Найважливіше в темі - це...	А лише дата; Б причина, перебіг і наслідки; В тільки прізвища; Г випадковий факт.
2. Повна історична відповідь має містити...	А поняття, дату, приклад і висновок; Б тільки емоцію; В лише цитату; Г тільки переказ назви.
3. Історичне значення події - це...	А її вплив на подальший розвиток; Б місце на сторінці; В складність назви; Г кількість учасників.

Відповіді

1 - Б; 2 - А; 3 - А.